

Folketingets Kirkeudvalg

«Email»

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K
www.km.dk

Telefon 3392 3390
Telefax 3392 3913
e-post km@km.dk

Dokument nr. 310768

Dato: 4. december 2006

Kirkeudvalget har ved brev af 30. november 2006 bedt om min besvarelse af spørgsmål 6 vedrørende Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi og lov om domstolsbehandling af gejstlige læresager (Finansiering af præstestillinger m.v.) (L 53):

”I forlængelse af svar på spørgsmål 1 om præsters forkyndelsesfrihed bedes ministeren vurdere, om (der i teorien) ikke vil kunne sikres samme forkyndelsesfrihed som i dag ved en anden ansættelses- og afskedigelsesmyndighed end kirkeministeren? Ministeren bedes oplyse, hvordan forkyndelsesfriheden er sikret i f.eks. Sverige eller andre lande, hvor præsteansættelsen ikke sker i ”staten”.”

Svar.

Nej, der kan efter min opfattelse næppe sikres samme forkyndelsesfrihed som i dag ved en anden ansættelses- og afskedigelsesmyndighed end kirkeministeren.

Til belysning af den svenske ordning kan jeg citere følgende fra artiklen ”Hvordan har de det derovre? Stat og Kirke i Sverige efter adskillelsen” af daværende domprovst Anders W. Svenningsen, Lund, i Roskilde Stiftsbog 2001 side 35 - 36:

”Præsternes stilling – frihed og tryghed

For kirkens præster har den nye ordning i Svenska kyrkan fået til følge, at vi i dag er ansat af menighedsrådet, der altså er vor arbejdsgiver, og ikke mere stiftet, som det var før år 2000 (da stiftet officielt var statens kirkelige myndighed). Dette har fået mange præster til at reagere. Omkring 80% af præsterne var imod den ordning, der nu er indført, man var bl.a. bange for ikke at kunne være så fri i forhold til sin menighed som før. Har den så fået de negative følger man var bange for? Både ja og nej.

Jeg tror ikke, man kan sige at forkyndelsesfriheden har været i fare (endnu). Derimod synes jeg, at de menigheder, hvor der har været problemer mellem præst og f.eks. menighedsrådet, er blevet flere de sidste 20 måneder. Der er faktisk 12 præster i Svenska kyrkan, der er blevet afsat siden 1.1.2000. Men så må man huske, at en præst ikke kan afsættes uden, at domkapitlet har givet tilladelse til det, og det er kun domkapitlet, der kan tage embede, ”vigningstjansen” fra en præst, så han eller hun ikke kan være præst mere. Domkapitlet består af biskop, domprovst, en repræsentant for stiftets præster og diakoner, en dommer og tre andre lægfolk. Ifølge Kyrkoordningen er sognepræsten ansat af, men ikke underordnet menighedsrådet, og denne uklarhed

har givet anledning til mange konflikter om, hvem det egentlig er, der bestemmer, når man ikke kan blive enig: Er det menighedsrådsformanden eller præsten? Vi har også mærket, at mange menighedsråd vil markere, at nu er det dem, der bestemmer, og ikke mere stift eller biskop. F.eks. skal hver præst, der søger et embede ”behørigförlaras” af domkapitlet, der også skal foreslå, hvem der bør få embedet. Mange menighedsråd har nærmest sat i system så netop ikke at tage den præst, domkapitlet synes er den bedste. For så viser man jo, at det skal vi nok selv afgøre.

Lidt mere om præsternes stilling. Kyrkoordineringen giver egentlig kun to muligheder for domkapitlet, når mennesker klager over en præst: Enten at frikende ham eller hende eller at tage præsteembedet fra vedkommende. Man kan selvfølgelig udtale kritik, men en advarsel er det kun menighedsrådene, der kan give præsten, og det er ikke godt – selv om domkapitlet også her skal give menighedsrådet tilladelse til at give præsten en advarsel (”varning”). Stift og biskop har altså ikke rimelige muligheder for at tilrettevise en præst, hvis det skulle behöves. Når nogen vil anke et eller andet kirkeligt spørgsmål, er det for övrigt også domkapitlet, der er ankemyndighed. Nok om dette.”

Bertel Haarder

/Steffen Brunés